

โรคมือ เท้าและปากเป็นโรคติดเชื้อที่สำคัญในเด็ก มีการระบาดอย่างแพร่หลายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและที่บ้าน มีผลกระทบต่อเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และพัฒนาการ ผู้ดูแลและผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กและมีความสำคัญในการป้องกันโรคมือ เท้าและปากใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและที่บ้าน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติของผู้ดูแลและผู้ปกครองในการป้องกันโรคมือ เท้าและปากในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลแม่ทะ จังหวัดลำปาง 4 แห่ง จำนวน 7 คน และผู้ปกครองเด็กที่นำเด็กมาฝากเลี้ยงที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง จำนวน 107 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาพัฒนาร่วมกัน กับโสภา ไชยแก้ว ทดสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ค่าดัชนีความตรงตาม เนื้อหาของแบบสอบถามของผู้ดูแล และของผู้ปกครองเท่ากับ 0.96 และ 0.98 ตามลำดับและ ทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของผู้ดูแล และของผู้ปกครองเท่ากับ 0.75 และ 0.86 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติของผู้ดูแลในการป้องกันโรคมือ เท้าและปาก ของเด็กที่ได้รับการดูแลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.78 ($\sigma = 0.64$) โดยมี การปฏิบัติของผู้ดูแลในการป้องกันโรคมือ เท้าและปากทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านอนามัย ส่วนบุคคลของผู้ดูแล คะแนนเฉลี่ย 3.74 ($\sigma = 0.57$) ด้านการปฏิบัติดูแลเด็ก คะแนนเฉลี่ย 3.69 ($\sigma = 0.80$) ด้านการปฏิบัติดูแลสิ่งแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คะแนนเฉลี่ย 3.86 ($\sigma = 0.39$)

การปฏิบัติของผู้ปกครองในการป้องกันโรคมือ เท้าและปาก ของเด็กที่ได้รับการดูแล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 3.70 ($\sigma = 0.58$) และเมื่อพิจารณาการ ปฏิบัติรายด้าน พบว่า การปฏิบัติของผู้ปกครองในการป้องกันโรคมือ เท้าและปากทั้ง 3 ด้านอยู่ใน ระดับมาก คือ ด้านอนามัยส่วนบุคคลของผู้ปกครอง คะแนนเฉลี่ย 3.54 ($\sigma = 0.71$) ด้านการปฏิบัติดูแลเด็ก คะแนนเฉลี่ย 3.75 ($\sigma = 0.53$) ด้านการปฏิบัติดูแลสิ่งแวดล้อมที่บ้านคะแนนเฉลี่ย 3.74 ($\sigma = 0.52$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องของ ผู้ดูแลและผู้ปกครอง เพื่อป้องกันการเกิดโรคมือ เท้าและปากในเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

Hand foot and mouth disease (HFMD) is an important infectious disease in children. A pandemic of this disease in homes or childcare centers can effects the physical, psychological, emotional and developmental aspects of children. Caregivers and guardians are close persons of children and are important for HFMD prevention at the childcare centers and homes. This research aimed to study practices of caregivers and guardians for prevention of HFMD in the childcare centers, Mae Tha subdistrict, Mae Tha district, Lampang province. The population of this study was 7 caregivers in 4 childcare centers Mae Tha subdistrict, Lampang province and 107 guardians whose child was receiving care in the childcare centers. The study instruments used for data collection were questionnaires, which were developed by the researcher and Sopa Chaikew. The content validity of the questionnaires was examined by 3 experts. Content validity indexes of the caregiver and guardian questionnaires were 0.96 and 0.98 respectively. The reliability of caregiver and guardian questionnaires was 0.75 and 0.86 respectively. The data were analyzed using descriptive statistics.

The findings revealed that overall practices of caregivers for prevention of HFMD among children at the childcare centers were at the good level with mean of 3.78 ($\sigma = 0.64$). Practices of caregivers for prevention of HFMD in all 3 aspects of practices were also at the good level including: practices of personal hygiene of caregivers with mean of 3.74 ($\sigma = 0.57$), practices for care of children with mean of 3.69 ($\sigma = 0.80$) and practices for care of the environment in the childcare centers with mean of 3.86 ($\sigma = 0.39$).

The overall practices of guardians for prevention of HFMD among children receiving care at the childcare centers were at the good level with mean of 3.70 ($\sigma = 0.58$). When considering each practice aspects, it was found that all 3 aspects were at the good level including: individual sanitation of guardians with mean of 3.54 ($\sigma = 0.71$), practices for care of children with mean of 3.75 ($\sigma = 0.53$), and practices for care of the environmental at homes with mean of 3.74 ($\sigma = 0.52$).

The results of this study can be used as a database to promote and maintain the continuity of caregivers and guardians practices for effective prevention of HFMD in children.